

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ioachimi Langii colloquia Latina

Lange, Johann Joachim

Halae Saxonum, 1786

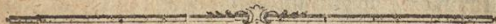
Decvria sexta de virtvtibvs. Pavlvvs et Aretophilvs

[urn:nbn:de:bsz:31-264123](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-264123)

M. Heu! optimum Christophorum! I. Recte eum vocas optimum. Nam Christum ferebat in animo, ut nomen eius indicabat. M. Ergo nec dubito, eum frui vita æterna. I. Nec est, quod dubites. Pii enim moriuntur beate, sed impii post hanc vitam subeunt mortem æternam.

X de desiderio rerum caelestium.

I. Sequamur Christophorum, Martine! M. Non possum. I. Quidni? M. Dic, quomodo et quorsum? I. In cælum per sancta vitæ caelestis desideria. M. Eum tamen non assequemur, nec reducemus in hanc vitam, aut has terras. I. Neque id tentabimus, sed per sancta suspiria abducemus animum ab huius mundi vanitatibus, ut paratus sit ad beatam mortem. M. Nescio, quando moriturus sim. I. Ideo observare debemus dies singulos, quia nos latet vnus. M. Videris mihi esse sapiens. I. Da operam, ut etiam ipse sapias. Nam *mortem salutariter meditari, est sapere.*

DECURIA SEXTA
DE
VIRTUTIBVS.
PAVLVS et ARETOPHILVS.
COLLOQVIUM

I de nomine Aretophili.

P. Salve, mi Aretophile! A. Ago gratias, tu quoque saluus sis, Paule. P. O quam præclarum habes nomen Aretophile! A. Quænam est nominis mei præstantia? vel quid significat?
P. Vir-

P. Virtutis studiosum seu amatorem. A. Quid est virtus? P. Vt audio, *nomen virtutis tantum geris, ipsa quid valeat, nescis*, quemadmodum de te et tui similibus loquitur Cicero, qui tamen nec ipse eius vim intellexit. A. Ergo me doce eam. P. Age, docebo te pluribus.

II de auctore seu fonte virtutum.

A. Vnde est aut oritur virtus, carissime Paulle? P. A Deo, summo ac perfectissimo bono; vt omnium bonorum auctore, ita etiam virtutum fonte inexhausto. A. Quomodo haurimus ex hoc fonte? P. Per preces, animo Dei dona in se deriuante, ac sincero: qui etiam ipse Dei donum est. A. Ergo intelligo, extra communionem cum Deo nulla est virtus, nullum virtutis exercitium? P. Recte intelligis: incipis iam sapere per Dei gratiam.

III de sapientia.

A. Quid vero est sapere? P. Spiritu Dei ita illuminari, vt gustum percipiamus in virtutibus ac in communione cum agnito Deo. A. Quid præterea? P. Nihil. Num quid præter Deum et illuminatæ mentis virtutes requiris? A. Non requiro quidem: sed tamen scire aueo, ane omnes homines sapiant? P. Paucissimi hominum possident sapientiam. A. Quæ subest ratio? P. Quia Deum non timent: nam *timor Dei est sapientiæ initium.*

IV de timore Dei.

A. Quidnam est *timor Dei*? P. Iam audiuisti: *sapientiæ initium*; imo *virtutum omnium complexus*. A. Hæc nondum satis intelligo. P. Ergo tibi declarabo. A. Exspecto declarationem

nem tuam auide. P. Qui Deum recte timet, is eum vere agnoscit, reuerenter amat et eius iussa exsequitur; atque ita voluntati eius fit conformis. A. Vt audio, ardua res est timor Dei.

V de amore Dei.

A. Quid est amor Dei? P. Est fructus spiritus ac fidei. A. Quid continet? P. Affectum animi sincerum, qui semper versatur in actione virtutis: hoc est, homo, Deum amans, lubenti animo omnia christianismi officia peragit. A. Talem affectum seu animi habitum mihi opto. P. Deus det eum vtrique nostrum.

VI de tribus virtutibus primariis iuuentutis.

A. Tres sunt virtutes, quæ præ reliquis, vt audiui, ornant iuuenem, nostine leas Paule? P. Non noui eas: scire tamen velim. A. Prima est *obedientia*. P. Hanc bene noui. A. Fortasse de nomine tantum. P. Quidnam præstat obedientia? A. Frangit animi pertinaciam, et pueros reddit in omnibus morigeros. P. O præclaram virtutem, meoque fratri, inobsequenti illi, admodum necessariam! A. Adde: et mihi ipsi. P. Cur non potius vtrique nostrum? A. Inuocabimus Deum, vt nobis largiatur animum obsequentem. P. Bene mones: sed ita a nobis inuocandus est Deus, vt largienti, aut largituro, animum parentem permittamus, seu offeramus.

VII de amore veri.

A. Quænam est secunda virtus, pueros præ reliquis ornans? P. *Amor veri*. A. Quid efficit ille? P. Arcet mentiendi libidinem, mentemque reddit serenam ac sinceram. A. Studemus

bimus huic virtuti: audiui enim, mendacium esse ex diabolo. P. Recte audiuisti: nam diabolus est spiritus mendacissimus et pater mendaciorum. A. O quam multos filios habet hic pater? P. Non nego; nec possum negare, quia reclamatione experientia, testis huius rei locuples. A. Vitabimus hoc vitium, ut etiam eius auctorem, Satanam, vitemus. P. Sed caue, mi Paule, ne mentiaris hac tua promissione. A. Non mentiar, quæ Dei erit gratia, memor disti Paulini: *deposito mendacio, loquimini verum*. Eph. IV, 25.

VIII de diligentia.

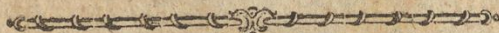
A. Restat tertia virtus ex iis, quarum studium pueris commendatissimum esse debet. P. Hanc facile coniectura assequor. A. Ergo coniecta. P. Nonne est *diligentia*? A. Est: rem acu tetigisti. P. Nec mirum est, quia ego sum diligens. A. Sed propria laus fordet. P. Ergone mentiar, et discedam a commendato amore veri? A. Nequaquam. P. Mendax tamen essem, si dicerem, me ignaum esse. A. Aliud est, ignauiam suam allegare: aliud, diligentiam iactare. P. Non sum iactator, sed tantum testis diligentiam meam. A. At nescis, testem non valere in causa propria?

IX de virtutum exemplari perfectissimo.

P. Equis est optimus virtutum omnium magister? A. Christus Iesus, servator noster. P. Quam ob causam? A. Quia perfectissime ipse præstitit, quod perfecte docuit. P. Ergone solus Christus erit imitandus? A. Omnino, ita tamen, ut eos quoque æmulemur, qui etiam ipsi Christum vere imitantur. P. Utinam omnis vitæ nostræ actio sit Christi imitatio!

X de oppositis vitiis.

P. Quid est vitium, Aretophile? A. Est morbus, imo pectus animi. P. Quomodo pellitur hic morbus? A. Per studium virtutum: nam qui virtutem induit, vitia exiit; qui virtutes amat, vitia odit. P. Quodnam vero vitium est iuuentuti nocentissimum? A. Philautia. P. Ergo huic morbo per Dei gratiam medebimur.

DECURIA SEPTIMA
DE
REBUS VARIIS.

VALENTINVS et HERMANNVS.

COLLOQVIUM

I de horto.

V. Vnde venis, Hermanne? H. Ex horto.
V. V. Quid inde affers? H. Flores varios.
V. Imo fasciculum florum, odoratum, vt video: quis eo te donauit? H. Hortulanus, vir probus et mei amantissimus. V. Sed cur non affers pruna, imo mala et pira? H. Pruna iam comedi: sed reliqua poma nondum maturuerunt. V. De floribus numquid cogitas? H. Quidnam? V. Nos sumus instar florum, adeo, vt aliquando de nobis ipsis cum poeta dicere possimus:

Nos quoque florimus, sed flos ille caducus.

II de agro et messe.

V. Quo tendis, Hermanne? H. Eo rus in agrum nostrum, vbi sunt messorum nostri, nostræque ancillæ. V. Quid ibi peragunt? H. Messores